

Telegrafulu ese de două ori pre septemana: Duminică si Joi'a. — Prenumeratiunea se face in Sabiiu la espeditur'a foiei, pre afara la c. r. poste cu bani gat'a prin scrisori francate, adresate către espeditura. Pretulu prenumeratiunei pre Sabiiu este pre anu 7 fl. v. n. car pre o jumetate de anu 3 fl. 50. Pen-

tru celelalte părți ale Transilvaniei și pentru provinciile din Monarchia pre unu anu 8 fl. iera pre o jumetate de anu 4 fl. v. n. Pentru princ. si tieri streine pre anu 12 1/2 anu 6 fl. Inseratele se platescu pentru întâia ora cu 7 cr. sirulu, pentru a două ora cu 5 1/2 cr. si pentru a treia repetire cu 3 1/2 cr. v. n.

Sabiiu 29 Ianuariu.

Cris'a ministeriale in Budapesta s'a aretatu mai curendu de cum se asteptă. Diverse telegrame, incepundu de alaltaeri, anuciara demissionarea cabinetului *Bitto* că unu ce pozitivu, cu adausulu ca *Bitto* va recomandă regelui pre *Slavy* pentru formarea unui cabinetu nou. Mai departe inse se dicea, ca si *Slavy* va refusă acesta sarcina si va recomandă din parte-si pre bar. *Sennyey* si acest'a in fine va primí asuprasi formarea unui cabinetu nou impreuna cu Col. *Tisza*.

Unu telegramu oficiosu vine si intaresce, ca intr'o conferintia a partidei deakiste, *Bitto*, dimpreuna cu ceilalti ministri, tienendu comtu de situatiune, au dechiaratu, ca dupa primirea bugetului in desbaterea generale de base pentru desbaterea speciale, ministeriulu se va retrage. In fine altu telegramu de eri da lucrurilor alta fatia. Din acest'a se vede ca in siedinti'a casei deputatiloru ministriulu presiedinte *Bitto* a rostitu o cuventare, carea e considerata de programa ministeriale, si prin carea oratorulu da espressionu dorintiei de a se intalni sinceru cele două partide mari a le casei. Oratorulu e de convingere, ca numai o fractiune mica a natiunei doresce modificarea sistemii atingetorie de afacerile comune. Respinge insinuatiunile facute regimului, ca aru fi procesu unilateralu. In privinti'a reformelor administratiunei regimulu a preparatu proiecte, cari, aduse la desbatere deodata cu bugetulu, producu numai confusiune.

Dupa desbaterea bugetului póte trece cas'a la afacerile bancei si la regularea valutei. De siepte ani s'a facutu multu pentru radicarea contribuabilitătiei, de aceea astadi o urcare relativu neinsemnata (?) a contributiunei este pré justificata. De alta parte reformele nu voru aduce mari crutiări in finantie. La armat'a comuna nu se póte crutiá nimic'a. In economi'a statului inse trebuie adusu unu echilibru statornicu prin acoperirea deficitulu, ceea ce se póte numai prin imprumutu. Efectulu reformelor trebuie asteptatu si apoi judecatu si atunci se va vedé, nu va stá tier'a in 1876 mai bine cá acum.

Acest'a este cuprinsulu telegramului din urma, care adauge la fine, ca cuventarea ministriului presiedinte a fostu incoronata de unu efectu extraordinariu si ca nici o programa nu are o majoritate asiá de mare in partesi cá cea desvoltata de *Bitto*.

Este intrebarea acum: trece-va cris'a prin fazele atinse mai susu?

Din cele ce avemu pâna acum inaintea noastră nu putem dice nimic'a cu siguritate.

Cându amu discutatu cuventarea baronului *Sennyey* amu indigitatu la elementele depuse intrens'a, totu odata inse si la natiunalismulu oratorului si alu fractiunei sele, dupa care amu trasu conclusiunea, ca atitudinea lui fatia cu regimulu de astadi va fi precauta si nici decum in detrimentulu natiunalității sele. De atunci au mai vorbitu in cas'a deputatiloru Col. *Tisza*, cáru multi i adscriu pornirea schimbărei celei nóue in sinulu regimului ungurescu si in sinulu partideloru, prin urmare, *Sennyey* este absolvitu de a fi causatorulu schimbărilor.

Amu gresí foarte tare cându ne-amu legá in apretiarea evenimentelor,

ce se desfasuara inaintea noastră numai de discursurile din cas'a deputatiloru acum cu ocaziunea desbaterei bugetului. Desbaterea acést'a este ansa; caus'a trebuie sa fia cu totulu in alte impregiurări, pre cari noi cei neinstitiati in intentiunile si actiunile celoru din sferele de susu, trebuie sa ne multiamimu numai a le gáci.

Tramitarea acestor'a in scena trebuie sa aiba caus'a loru in impregiurări politice, cari se misca pre unu terenu mai largu decum este celu alu Ungariei. La presupuneri de aceste ne indupleca si vacilarea cercuriloru normative politice chiaru in momentele crisei si unele resunete politice dia ceea-lalta jumetate a monarchiei si din afara.

In specialu nóue ni vine curioasa procederea deakistiloru si a tiszaiiloru de unu tempu incóce. Cei dintăiu amenintia continuu cu disolvarea in fractiuni si in directiunea acést'a au mersu asiá de departe incātu fractiunile si au si numirile loru. Cei din urma manoperéza de unu tempu incóce cându spre drépt'a, cându inapoi la posetiunea loru cea originale, dăsi nu mai departe spre stang'a estrema. Astadi judecându dupa *Tisza* sta partida in punctulu de a se imbratisiá cu partid'a deakista, pasulu decisivu inca nu l'a facutu, si e intrebare, ca face-se-va chiaru si dupa eventuale formare a unui cabinetu de coalitiune, séu si reserva cale libera a se retrage pâna unde i va placea?

Fenomenele aceste justifica pre deplinu poreclirea Ungariei de „tier'a surprinderiloru politice“, ele inse suntu de alta parte óre cum justificate prin posetiunea politica a Ungariei fatia cu politic'a interna si esterna.

Ce face dara Ungari'a spre a se asigurá din tóte părțile? Ungari'a a facutu din sine astadi o elipsa constitutiunale cu două focularie, ea, dupa impregiurări, va gravitá cându spre unulu cându spre altulu din aceste două, inse totu-dé un'a in interesulu esistintiei sele.

Situatiunea acést'a nu este de invidiatu, dara nici de a se ignorá fâra de dauna mare politica.

Din consideratiunile aceste noi asteptámu cu sânge rece desfasuarea celoru ce se intempla astadi in capitala pentru cá sa putem ceti si apretiui intr'ensele mai bine de o parte barometrulu politicu si dupa acest'a sa ne putem urmari incātu se póte fâra detrimentu scopurile nóstre legali.

★ Diet'a Ungariei.

Budapest'a in 30 Ianariu n. 1875. In cas'a deputatiloru respunde ministriulu de interne *Szapary* interpelatiunea deputatului Alg. *Beöthy* in caus'a nesigurității celei mari ce domnesce in nordulu comitatului *Biharei*, intr'acolo, ca ministeriulu n'are scire oficiósa despre aceste stări. Indata dupa primirea interpelatiunei ministeriulu a indreptatu o adresa către comitatu recercându pentru unu raportu autenticu asupr'a acestor'u stări. Corespundintiele respective se afla inca in curgere, la casu de novoia ministeriulu va luá mesuri estra-ordinarie

Interpelatoriulu este multiamitu cu respunsulu, pre care cas'a lu ia la cunoscentia.

La ordinea dilei de astadi suntu petitiunile, intre cari vine mai întâiu la discussiune rogarea capitalei pentru a se cladí lini'a *Budapest'a-Semlinu*.

Comissiunea petitiunaria propune, cá rogarea in cestiune sa se dee ministriulu de comunicatiune spre a luá mesurile necesarie pentru cladirea acestei linie insemnate si a substerne la tempulu seu unu raportu inaintea camerei.

Ministriulu de comunicatiune *Ios. Zichy* relevá, ca cladirea acestei linie e de unu interesu vitalu pentru comerciulu Ungariei, si de aceea oratorulu acceptéza propunerea comissiunei rogându totu odata si pre deputati sa nu tréca cu vederea insemnatarea acelei impreunări favorabile comerciului, a capitalei cu *Semlinulu* prin drumulu feratu.

Ministriulu profitandu de ocaziunea acestui incidentu 'si preciséza punctulu seu de vedere in acést'a intrebare. Cându a primitu portfoiulu de comunicatiune a dispusu afara de junctiunile române unele precedentie inca pentru trei puncte de junctiune in sudu, dintre cari unulu erá *Novi*, altulu valea *Bosniei* si alu treilea *Semlinulu*. Celu dintăiu dupa parerea oratorului, nu corespunde nici cu interesele capitalei, nici cu ale tieriei. Acést'a junctiune se potea cugetá numai dupa ce celelalte două nu numai s'au garantatu definitivu ci s'a predatu si comunicatiunei. O privire pre carta arata, ca acést'a junctiune detrage comerciulu osticu alu Ungariei. Ce privesce junctiunea bosnica s'au facutu unde cercetări pregatitorie, cari nu s'au terminatu inca din caus'a unor pedece tehnice. In acést'a privintia crede, ca guvernulu trebuie sa aiba in vedere, ca acea linia, care din punctulu acést'a — dela fruntariile tieriei -- se va aduce in interiorulu tieriei, sa nu graveze de locu către apusu, ci deadreptulu spre nordu, adeca spre capitala. In acést'a privintia s'au facutu negotiatiuni cu comissiunile delegate de către guvernulu serbescu, pre cari numai atunci afla necesariu a le reinnoi, cându va fi asiguratu, ca lini'a ce continua acést'a junctiune este asigurata in directiunea cea mai corespundiatória cu interesele tieriei si cându continuarea acestei junctiuni se va poté executá fâra de a insarciná tier'a. Directiunea acea corespundietória este lini'a directa intre *Semlinu* si Capitala.

Oratorulu constata fâra de a se dimitte in detaliu faptul, ca voiesce junctiunile amintite fâra de a ingreună tier'a, dara in stadiulu in care se afla afacerea nu póte precisá tempulu cându va substerne unu proiectu in privinti'a acést'a. Ajunge a constată faptul, ca guvernulu este gat'a desvoltá activitate in acést'a directiune si va incungiurá ori ce pasiu, care aru poté prejudecá junctiunea amintita.

Ce atinge grupările nime nu se va indoí de insemnatarea loru si guvernulu inca, petrundu de acést'a insemnatarea, a initiatu inainte cu 6 luni pertractările necesarie, cari n'au datu unu rezultatu pâna acum din cauza, ca complicarea linielor a facutu sa dâmu preste multe greutáti. Aceste deslusiri potu sa linistéca si pre unu domnu deputatu, care mai inainte inovatiá pre oratoru, ca tainuesce tóta afacerea. Ministriulu sustiene, ca in purcederea sea nu se afla mistificári, ci déca n'a trimbitiatu pâna acum discussiunile cari se afla in stadiulu embriónalu, caus'a este consecuinti'a acelei discretiuni, care nu-lu indémna si nu

lu indreptátiesce, sa publice afacerea in stadiulu ei de astadi.

An. *Tavaszy* doresce o declaratiune precisa din partea ministriului: sa se cladéca lini'a *Budapest'a-Semlinu* pre tiermurele dreptu séu stângu alu Dunarei?

Ar. *Szilády* nu este multiamitu cu declaratiunea ministriului nefindu acést'a destulu de precisa.

La votare se respinge propunerea comissiunei petitiunarie; nefacându-se nici o contrapropunere nu s'au potutu aduce nice o resolutiune asupr'a petitiunei. *Presidiulu* pune intrebarea, ca ia cas'a respunsulu ministriului spre sciintia? Ministriulu *Zichy*: Eu n'amu respunsu acést'a interpelatiune acum.

Majoritatea camerei ia respunsulu ministriului la cunoscentia.

La rogarea cetătiei *Csaba* pentru suspinderea punctului 5 din legea electoralu intréba M. *Kemény* pre ministriulu de interne, ce ordinatiuni a emisu acést'a către comissiunile centrali in privinti'a deciderei despre indreptatirea la alegere? Ministriulu respunde ca deciderea compete curiei si intru intielesulu legei n'a potutu emite atari ordinatiuni către comissiunile centrali, de óre-ce acestea suntu chiamate in prim'a linie a decide asupr'a dreptului de alegere, iera in lini'a a două a este chiamata curi'a.

Camer'a ia respunsulu ministriului spre sciintia,

O desbatere foarte sgomotósa se incinge asupr'a petitiunei comitatului *Bekes* in afacerea organizării pusterloru *Ciako* si *Kis-Kondoros* cá comune. Comissiunea petitiunaria propune sa se indrumeze ministriulu sa substérna unu proiectu despre modificarea legei comunale si atunci sa se considere rogarea in cestiune.

Rud. *Beliczey* acusa pre ministriulu de interne, ca desconsidera resolutiunile casei, subminéza astfelu autoritatea parlamentului nesatisfacându indrumării de a substerne o modificatiune a legei comunale, si propune, cá camer'a numai decātu sa indrumeze pre ministru a satisface resolutiunei.

Ministriulu *Szapary* respunde ca a lucratu in sensulu legei foarte correctu concedandu diselor puste sa se constitue in comune. Modificatiunea ceruta o va substerne deodata cu celelalte proiecte de reforme administrative.

Dupa o lunga si foarte intaritata desbatere, la care ia parte intre altii si *Csernatony*, care inovatiesce pre ministrii, ca in tempulu din urma vorbescu contrariulu dela ceea ce lucra de faptu, se primesce propunerea comissiunei.

Dintre petitiuni mai interesanta e rogarea celoru 16 cetáti zipsiane, in afacerea constituirei consiliului scolasticu cercualu.

In acést'a afacere ia cuventulu *Zsedény* si arata, ca propunerea comissiunei de a se transpune rogarea simplu la ministeriulu de culte, nu este de ajunsu. Prin articolulu XXXVIII din 1868 despre scólele poporali s'au dispusu, cá in fia care comitatu sa se infintieze unu consiliu scolasticu cercualu si cetátile libere situate in comitatu alegu membrii in acelu consiliu in proportiunea in care sta numerulu loru către numerulu poporului din comitatu. In comitatulu *Zip-sianu* s'a alesu la dispunerea ministru-

lui de atunci bar. Eoetvós d'oué consilii scolastice cercuali, unulu pentru comitatu, altulu pentru districtulu celor 16 cetăți, cetățile libere Kásmark, Leutschau, Góllnitz s'au impartitu la consiliulu comitatului. Aceste cetăți au facutu in tempulu din urma esperintia, ca de óre-ce poporatiunea loru in raportu cu cea din comitatu sta eá 1 cátra 10, consiliarii scolastici din cetăți cu atátu mai pucinu potu se promoveze interesele scóloru din cetăți, cu cátu relatiunile in cele din urma divergéza tare de referintiele scóloru comunali, in comitatu se considera fórté pucinu acésta impregiurare; de acea se rogara, cá sa se primésca si aceste 3 cetăți in consiliulu scolasticu din districtulu celor 16 cetăți, unde voru puté sa aléga a trei'a parte din membrii consiliului.

Cerculu celor 16 cetăți a primitu in congregatiunea sea generale unanimu acést'a dorintia, dara ministeriulu culteloru a sistatu acést'a resolutiune fiindu contr'a § 125 din legea citata.

Petitiunea in cestiune este contr'a interpretárei aplicata de ministru si oratorulu nu voesce sa dica ca ordinatiunea ministrului este contr'a legi, dara nu se póte nici afirmá, ca dorintia justa a celor 3 cetăți libere nu corespunde spiritului legi, si din aceste consideratiuni o recomanda ministrului. Camer'a primésce unanimu propunerea. Urméza continuarea desbaterei asupr'a bugetului.

E. Simonyi polemiséza contr'a unoru puncte din cuventarea lui Sennyey si sfersiesce cu proiectulu de resolutiune motivatu in detaiu: Cas'a sa enuncie prin resolutiune, ca nu primésce proiectulu bugetului de basa la desbaterea speciale. Ministrulu de finantie — dise oratorulu intre altele, — a asamanatu tier'a cu unu bolnavu, la a cáruu patu fu chiamatu cá medicu. De voimu sa judecámu, ca drépta este diagnosea sea, trebuie sa presupunemu, ca densulu a dechiaratu ból'a de obosire provocata prin predecesorii sei, cari a pusu lipitori pâna cându bolnavulu sufere de unu deficitu cronicu. Deficitulu din anulu acést'a mai curendu e 35 decátu 25 milióné, pentru a cároru acoperire suntu posturi fórté problematice in preliminariu precum: restantiele de dare.

Oratorulu critica aspru administrarea domeniilor de cátra guvern, aréta, ca dările directe in Ungari'a facu dejá 80 procente din tóte dările asiá incátu o inmultire a loru va fi fórté apesatória. Se dice ca poporulu nu voiesce sa platésca, dare, pre cându elu n'are de unde platí. Oratorulu i pare reu, ca ministrulu de finantie n'a facutu nice unu pasiu in cestiunea bancei, care resolvindu-se aru fi adusu mari imbunatatiri financiáli.

In administratiunea centrale putienu se póte crutiá, mai multu s'aru ajunge printr'o modificare radicala a sistemului de inarmare. Ministeriulu totu-déun'a a neglesu tempulu benevenitu pentru a medilóci o usiurare a sarcineloru ce apésa pre Ungari'a. Fára restaurarea creditului financiele nu se voru puté inbunatatí. Oratorulu nu vede in purcederea guvernului garanti'a ca se va regulá bugetulu, de acea substerne proiectulu amintitu mai susu.

Se dispune tiparirea lui.

La desbaterea bugetului nu mai ia nime cuventulu, dara spre surprinderea tuturoru se scóla ministrulu presiedinte Bitto si da ansa lui Csernatony sa provóce unu scandalu, cum a provocatu densulu unulu inainte de a dimisiuná Lonyay. Atari scandale au fostu preludiulu dimisiunárilor in tempulu din urma; se póte ca si de asta-data sa fia unu omenu reu.

Bitto cere sa i se concéda a reflectá la unu incidentu petrecutu in camera in absenti'a sea. Mi s'a adusu la cunoscintia, continua ministrulu presiedinte, ca dlu Csernatony cându se

discutá o petitiune a afirmatu, ca eu amu datu cu privire la unu obiectu o dechiarare, despre care partea cea mai mare din camera scie ca nu e adeverata. Respingu acésta invinuire nedémna ce ataca onórea mea, si fiindu ca s'a facutu intr'unu tempu, cându respectivulu invinovatitu nu erá de fatia trebuie sa dechiaru, ca atare purcedere nu se potriveste cu bunacuvintia parlamentaria si cu demnitatea camerei (aplausu sgomotosu), carea nu póte aprobá asiá ce-va fatia de unu membru alu seu (sgomotu mare). Me rogu sa se enuncie acést'a (aplausu sgomotosu in drépt'a.)

L. Csernatony: Dorescu sa vorbescu in afacere personale (din drépt'a: nu are cuventulu; s'audimu din stâng'a.)

Presiedintele: facu pre d. deputatu atentu. . . .

L. Csernatony asigurandu pre presiedinte, ca voiesce sa vorbésca simplu in caus'a personale dice: Invinovatiunea dlui ministru, ca eu l'amu atacatu in absenti'a sea, pre cându trebuia sa vorbescu cându erá de fatia si ca nefacendu acést'a amu vatematu bun'a cuvintia parlamentaria, mi vine cá lucru curiosu, pentru ca intáu nu sum indatoratu sa sciu, cine e de fatia in camera fiindu detori'a fia-cáruu sa fia aici. Mai departe déca facu o acusa, care nu e indreptata contr'a interesului generalu (alusiune la „Közérdek“ intrebare din drépt'a: care?) eu nu intielegu jurnalulu „Közérdek“, ci adeveratulu interesu generalu (ilaritate), déca a-siu face o observare séu o acusa contr'a ori-cáruu care nu este indreptatitu sa intre in acést'a camera, séu care nu este ablegatu séu care e in contr'a unui'a care e membru in cas'a de susu si totu odata si ministru, si astfelu n'are dreptu de a fi aici, si a dá contra-dechiaratiune, atunci aru fi o necuviintia, nedreptate si necuitate din partea mea. (Aprobare in stâng'a). Dara dlu ministru presiedinte e de fatia! Este vin'a mea, ca n'a fostu mai inainte aici? A fostu usi'a oprita? (nelinisce si strigári din drépt'a: la ordine!) I s'a luat uca siunea de a se dechiará? Ce privesce partea dintáu din respunsulu dlui ministru repetu cele ce amu disu mai inainte ministrului de interne.

Binevoiti dle ministru a precugetá mai inainte, câte recunósceti, câte combateti, ce aveti sa respingeti — si atunci nu ve veti espune neplacérilor. (Nelinisce in drépt'a). Ce privesce caus'a insasi — larma mare).

Csemeghyi: N'avemu trebuintia sa ni-se dea lectiuni. (Asia este! in drépt'a.)

Csernatony replica ca va raspunde antevorbitorului separatu, déca i place asia. Csemeghyi dechiaru ca este gat'a si Csernatony continua, ca repetiesce cele dise ministrului de interne, sa se cugete bine, cându voru sa afirme ce-va cá sa nu se espuna neplacérilor.

Se face o larma, s'andu strigári, cari provóca pre oratoriu sa remána la obiectu. Presidiulu lu admonéza sa se marginésca prelânga cestiunea personale.

Csernatony primésce bucuros admonitiunea presiedintelui, inse repetiesce ca densulu nici odata nu afirma ce-va cu usioritate de minte. Déca ministrulu presiedinte doresce sa scie de unde sciu eu si sa o spunu inaintea camerei, eu sum gat'a a-i satisfice. De unadí amu facutu o observare la dechiararea ministrului asupr'a diurnalului „Közérdek“, dupa ce densulu a dechiaratu, ca fundarea disului diurnalulu nu se tiene de densulu. Déca nu, densulu sa binevoiésca a dechiará, ca acést'a este asiá in tóta privintia. (Strigári din tóte pârtilé dreptei: Acést'a este unu scandalu!)

Presidiulu provóca pre oratoriu la ordine amenintindu-i cu detragearea cuventului.

Csernatony replica, ca nu vorbesce contr'a regulamentului nice contr'a

vointiei camerei, ci s'a rogatu de presidiulu pentru cuventu in cauza personale, pre care primindu-lu a dechiaratu, ca sustiene asertiunea sea de mai inainte, pentru ca ce insemnate póte sa aiba intrebarea personale, déca presidiulu considera asertiunea contraria regulamentului. (Larma in drépt'a.)

I. Paczolay observa, ca indata ce Csernatony nu se retrage eo ipso sustiene asertiunea de mai nainte.

Csernatony dechiaru, ca justificarea sea cuprinde mai multe detaiuri, nu vrea sa se espuna unei admonitiuni a trei'a óra.

Presidiulu observa, ca antevorbitorulu nu mai are dreptu sa vorbésca la unu obiectu ce nu sta la ordinea dilei. Cu cele dise afacerea se considera de terminata.

Csernatony dechiaru, ca se tiene de dechiaratiunea categorica a presidiului, pentru ca aterna dela regulamentulu casei si dela d. presiedinte se mai vorbésca séu ba, ci oratorulu nu voiesce a se espune a trei'a óra unei admonitiuni justificându asertiunea sea de mai nainte. Presidiulu lu intrebá, ca ce vrea, la care intrebare raspunde oratorulu, ca doresce sa vorbésca despre asertiunile de mai inainte si despre istori'a diurnalului „Közérdek.“

Csernatony voiá sa blameze pre ministrulu presiedinte, de aci se esplica ca acel'a sucesce si resucesce cuvintele. In urma provóca strigári energice in drépt'a. Ministrulu presiedinte repetiesce cá si mai inainte, ca nu sta in nice unu raportu intimu cu foia in cestiune, de acea sustiene tóte dechiarările date in camera cu alta ocasiune.

Cetitorii nostri si voru aduce aminte ca Csernatony a adusu cestiunea diurnalului „Közérdek“ intr'un'a din siedintiele trecute in form'a unei interpelatiuni pentru a blamá cu ori ce pretiu pre siefulu cabinetului actualu. Incidentulu cu ministrulu Zichyi a datu ocasiune sa reinnoésca scandalulu in dieta si sa necajésca a dóu'a óra pre ministrulu presiedinte.

Parlamentulu ungurescu este bogatu de atari scene scandalóse.

O scurta privire asupr'a introducerii mesuriloru metriche in scótele poporale.

Branu, 23 Ianuaru v. 1875.

Inca 11 luni si amu gatát'o cu mesurarea de pâna acum; deci avemu sa ne incordámu tóte puterile spre a aflá unu metodu cátu mai usioru de a propune mesurile metriche in scótele poporale cu sucesu bunu; sa nu credemu nici sa tienemu lucrulu de gluma, elu e cu multu mai greu de cum 'si póte cine-va inchipuá. Déca vremu sa scapámu de multe neplacéri, greutáti si daune mari, apoi sa incepemu seriosu la lucru inca de acum, cáci la din contra ne va para reu, dara atunci va fi târdiu.

Pentru cunóscerea mai de aprópe a acestoru mesuri au si aparutu pâna acum mai multe brosiurele instructive si crediu ca voru mai apareu inca — multime, care de care mai practice, pentru ca — firesce —, cu atátu mai bine sa fia cautate. Dintre câte amu vediutu eu, cea mai practica si mai corespundetória o amu aflatu a fi brosiur'a intitulata:

„Mesurile metriche“, de d. Stefanu Popu prof. si redact. „Economului“ in Blasiu 1875. Aici se afla: mesurile metriche, frangerile diecimale, teme de resolvatu, geometri'a, computu mentalu etc. etc. fórté practice, nu numai pentru invetiatori, dara chiaru si pentru alti ómeni economi, industriasi, comercianti privati etc. etc. ba e potrivitu acestu manualu — cu unele esepțiuni —, chiaru si pentru scótele poporale etc. Eu din parte-mi recomendu acésta brosiura pentru usuare fratiloru invetiatori. Asiá dara acum avemu

mape, avemu si instructiuni pentru mesurile metriche; óre destule suntu spre a putea incepe cu scolarii propunerea mesuriloru metriche? Nu! nici decum! Departe de destulu! Scolariulu — cá si ori care altu omu —, mai intáu nu póte avea nici idee, de mesurile metriche, dupa ce inse i se esplica, 'si face óre care idee — firesce falsa; i aréta invet. si map'a cu tóte mesurile, atunci 'si face o idee cu multu mai chiara, ba 'si forméza si inchipuirea, dara totusi inca nu e nici póte fi multiamitu cu atát'a. Asiá dara ce e de facutu? — . . . Noi scim ca chiaru si omulu mare, apoi cu atátu mai multu scolarii, pentru cá sa-lu póta face cine-va a cunóscé unu lucru fórté bine, trebuie sa-lu arete in natura; si inca mai multu, sa-lu dea in mâna, sa-lu provóce a asemená, a cumpaní, a mesurá, alu descrie; scurtu alu privi cu deameruntulu, din tóte punctele de vedere.

Astfelu sta lucrulu toc'm'a acum cu mesurile metriche; de amu avé chiaru diligintia de feru totusi nu vomu puté ajunge la scopulu doritu pâna cându nu vomu avea mesurile in natura. Avendu mesurile metriche tóte inaintea nóstra la dispositiune apoi presentámu scolariiloru mai intáu (nu tóte) numai 2—3 mesuri, acele le facemu bine cunoscute scolariiloru; apoi trecemu mai departe totu asiá rendu pre rendu pâna le gatámu tóte, atunci facemu o repetire preste tóte si apoi incepemu ale mesurá si a le asemená unele cu altele, turnându cu mesurile cele mici — de atâtea ori in cele mai mari, si din cele mai mari de atâtea ori in cele mai mici, din cele nóue in cele vechi si din cele vechi in cele nóue; numai asfelu crediu eu ca ne vomu potea ajunge scopulu cu mesurile metriche. Aru fi tare de doritu asia-dara, ca conducatori scóloru si a comune-loru sa se ingrijésca inca de acum a procurá mesurile metriche in natura pentru fia-care scóla si comuna.

Teodoru Popu
invet.

O scurta recensiuone asupr'a Catechismului micu. ce se propune in scótele poporale confessionale greco-orient.

Branu in 22 Ian. v. 1875.

Cu ajutoriulu lui Ddieu si prin meritele braviloru nostri barbati de scóla, — de-si intr'unu tempu destulu de scurtu, totusi — avemu astadi scólele nóstre indiestrate cu manualele necesarii si recerute; lauda si multiamita prea demniloru barbati interesati de scóle! Acést'a intru adeveru dupa parerea mea, inainte de tóte, acést'a au fostu si este mai intáu de lipsa, cá scólele sa fia provediute cu totu felulu de manuale; iéra a dóu'a, trebuie sa cautámu ba chiaru sa pretindemu, cá manualele de scóle, nu numai sa fia, dara sa fia bune si corespundetórie spiritului tempului ce preddomesce.

Déca aruncámu o privire, numai fugitiva, asupr'a manualeloru de scóla, aflámu numai decátu, ca: a) nu avemu tóte manualele recerute; avemu adeca: Abecedarie, Catechisme, — lecturi — cárti de cetire, Gramatici, Istorii si Geografii, Istorii naturale si Fisici, manuale de computu, de pomaritu, de gimnastica, de cantári bisericesci si natiunale etc. etc. tóte mai usioru séu mai greu — dupa impregiurári, ducatórie la scopu; ne lipsesce inse 1. un'a Conversatiune libera cu baietii incepatori, care sa premérge Abecedariulu si impreuna cu o scripto-legia corespundetória sa póta introduce pre scolari in Abecedariu.

2. Amesuratu art. de lege XXXVIII din 1868, § 55. si a Regulamentului provisoriu § 26. ne lipsesce: Geografi'a, Istori'a naturala si Fisic'a; pentru clas'a II elem. poporala, cá manuale pentru invetiatori, si numai cá conversatiuni libere a invetiatoriului

cu scolarii sei, acomodat impregiurării locale în cari se afla respectivii.

3. Ne lipsesce o *Stilistica* s'eu mai bine disu unu „*Studiu de stilistica*“, a cărui necesitate nu o va trage nimenia la îndoiéla; si altele si altele aru mai fi de lipsa, dara sa nutrimu viu' a sperantia, căci cu tempulu tóte se voru face si implini; si

b) aflămu ca între manualele propunande astadi în scólele poporale, suntu unele fórté bune si ducatórie la scopu cu siguritate; dara vedemu apoi de alta parte, ca unele manuale de scóla atát'a greutate producú în invetiamentulu elementariu încátu fórté cu greu — ba mai nici ca se póte descrie.

Precum S. Scriptura — „*Bibli'a*“, este bazea tuturor legiloru sacre si profane; s'eu Cartea cârtiloru; asiá, credu eu, ca este si trebuie sa fia: *Studiulu religiunei* — *Catechismulu*, — în scóla, bazea tuturor altoru obiecte de invetiamentu. Deci tocmái acelu studiu alu religiunei — *Catechismulu micu** — care se propune astadi în tóte scólele nóstre nu coresponde scopulu prefipitu nici decum. dara ce e mai multu, nu numai ca nu coresponde unui studiu de religiune, ci inca impedece, ba detrage chiaru, din progresulu celoru-lalte obiecte de scóla. Eu l'amu aflatu atátu din esperintia cátu si din praesa.

Titul'a *Catechismulu* din cestiune este acést'a:

„*Catechismulu micu s'eu scurtata pravoslavnică marturisire a religiei dreptcredincioase resaritené pentru trebuinti'a tenerimei române de legea dreptcredincioasa resaritenă, din tóta s. scriptura culesu, si intaritu de cátra sinodulu episcopescu la anul 1774 în Carlovitiu ténutu, si cu binecuvéntarea Archiepiscopulu si Metropolitulu tiparitu Sabiiu etc. etc.*“

Înainte de tóte trebuie sa recunoscemu ca acestu catechismu ori-cumu au fostu si este de defectuosu, totusi, pâna eri alalta-eri s'au întrebuintiatu si folositu cu succesu amesuratu timpuriloru de atunci; acum inse „*tempora mutantur, et nos mutamur in illis!*“ nu se mai potrivece cu tempulu presente. Deci, 'mi iau voia a face la acestu Catechismu observatiunile urmátórie:

a) Considerandu, ca tóte obiectele -- cârtile de scóla, astadi suntu scrise cu asiá numitele: litere latine, — de-si diferescu în privinti'a ortografiei; — considerandu greutatea cea fórté mare ce au invetiatorii si scolarii la introducerea în cetire cu atátea feliuri de litere; considerandu ca aceste litere — cirile, — nu suntu ale nóstre, ci suntu culese si mestecate din alte limbi si luate dela alte popóre, dela greci si slavi, si ca nu potemu remanea totu-déun'a îmbracati sufletesce cu astfelu de vestimente straine, ci trebuie mai curendu ori mai târdiu sa ne desbracámu de ele si sa ne îmbracámu cu ale nóstre; considerandu apoi ca tocm'a acum este tempulu reformeloru sí secululu progresulu, în cari trebuie sa ne desbracámu de tóte vechiturile straine adoptate si sa ne îmbracámu cu totulu în alte vestimente nóue castigate si facute de noi insine; si în fine considerandu ca chiaru si Apostolulu Pavelu au invetiatu pre romani a se lepadá de vechitur'a slove, căci dice:

„Cându eramu în trup, patimile pecatelor cele prin lege se lucrá în madulárele nóstre, sa aduca rodu mortii. Iéra acum ne-amu sloboditu din lege, murindu noi acei'a în care eramu ténuti; cá sa slugimu în inoiera duhului, iéra nu în vechitur'a slove.“ *Romani capu 7. v. 5—6.* Asiá dara sum de firma parere a se lasá slovele cele vechi — cirile cu totulu afara din Catechisme.

b) Acestu catechismu e com-

*) Despre celu mare cu alta ocaziune; căci acel'a e plinu de greutáti . . .

pusu prea pre largu; cele trei elemente ideali ale crestinatatei adeca; credinti'a, dragostea si nadejdea suntu tractate prea pre largu si totusi asiá greu de întielesu, încátu invetiatoriulu nici decum nu póte luá Catechismulu întregu în unu anu cu scolarii clasei II elementarie; căci scolarii nu potú cuprinde cu frageleloru puteri s'emburele acestoru prea folosítórie invetiaturi religióse; si asiá tóta diliginti'a si ostenéla bietului invetiatoriu remane ori fára de nici unu folosu, ori apoi produce prea putienu sporu.

c) Multe respunsuri suntu atátu de reu stilisate, încátu baiatulu de sine nici decum nu le póte invetiá la întielesu, ci le tóca numai de rostu, — cá papagalulu, — fára de a întielege ce-va, apoi celu nepriceputu déca aude pre scolariu duraindu cum póte de iute si de reu, dice ca e bine; pre cându scolariulu nu întielege chiaru nimic'a ce dice. Astfelu de respunsuri suntu tóte (afara de simvolulu credintiei) dela începutu pâna la pagin'a 8. apoi la pag. 9 josu, la pag. 10 si 11 josu etc. etc.

d) Unele întrebári suntu puse astu-feliu încátu nici decum nu se potú pricepe nici a se luá cá întrebári d. e. la începutu tocm'a întrebarea a dóu'a suna: „Acést'a dorimu si voimu a ascultá?“; iéra la pag. 19 „de aci dara se vede, cumca Christosu are dóue firi intru sine?“ etc. etc. altele suntu compuse fára de nici unu sensu explicativu, asiá încátu scolariulu neintielegandu întrebarea, respunde ce 'si aduce aminte: astu-feliu de întrebári — pre lánge altele multe, suntu: d. e. la pag. 14 josu: „Ce li s'au intemplatú pre urmu ómeniloru celoru dintáiu dupa atát'a marire?“ la pag. 21 „Pentru ce vina patimí elu — asiá — si morí?“ si iérasu: „Tóte acestea credemu, dara de ce ne-au mantuitu elu pre noi?“

Altele iérasu, nu suntu, deplinu puse; d. e. la pag. 21 stá: „Cum póte fi acést'a?“ apoi „dupa acést'a ce au urmatu?“ la pag. 8 „Cum póte fi acea?“ la pag. 38: „óre fi-va acea cu adevératu?“ la pag. 39 de unde se póte scí acést'a?“ si iérasu: „Ce va fi dupa acea?“ la pag. 60: „De unde se scie acést'a?“ etc. etc. de-si acestea întrebári se potú întielege cá deduse din cele precedenti, totusi nu suntu bune: căci, fia-care întrebare dupa parerea mea — trebuie sa fia ori singura de sine — deplinu pusa, ori apoi trebuie atátu întrebarea cátu si respunsulu împreunate intru un'a singura întrebare si unu singuru respunsu; inse ambele, sa fia puse astu-feliu intr'unu modu explicativu, încátu scolariulu sa fia óre cum silitu — prin stilu, — a vorbí la întielesu, — dara nu a recitá de rostu fára de nici unu întielesu.

e) Un'a dintre cele mai mari si mai principali erori în acestu Catechismu este — preste totu ca: respunsurile suntu puse fára de nici unu întielesu, din cauza ca în ele nu se cuprindu întrebárele; acést'a eróre se póte vedea în ambele catechisme — micu si mare, — întregi, si în Istori'a bíblica intréga. Apoi indata ce scolariulu respunde fára de a cuprinde întrebarea nu mai are nici unu gustu — auditoriulu de ascultatú; pentru ca respunsulu e necompletu, si fára de nici unu întielesu.

f) Întrebárele la începutulu acéstui Catechismu suntu puse tocm'a întórse, adeca, asiá, cá si cându scolariulu aru întrebá pre invetiatoriu; iéra invetiatoriulu trebuie sa respunda d. e. —

„Veniti filoru ascultatime pre mine fric'a Domnului voiu invetiá pre voi“ (ps. 33 v. 11). De sine se întielege ca invetiatoriulu dice asiá, chiamându pre scolari — la sine etc. etc. apoi numai decátu urmédia întrebarea: „Ce voesci sa ne inveti pre noi cându ne chiemi asiá?“ Resp. „Eu

socotescu a ve invetiá pre voi cá sa fiti crestini buni si ómeni de omenia.“ —

Intreb. „acést'a dorimu si voimu a ascultá.“ Resp. „déca doriti, — voiti a ve invetiá si apoi veti urmá asiá, veti fi pre acést'a lume buni, norocosi, iéra pre ceealalta fericitu;“ — Pána aici scolariulu intréba pre invetiatoriu — si trebuie sa-lu întrebe, pentru ca astu-feliu cere sistemisarea; asiá totu aru mai avé óre-care întielesu; dara — dorere! ce va potea scolariulu întielege dara ce întielege insusi invetiatoriulu si întrebatoriulu, cari intréba si respundu tocm'a precum sta aici? — chiaru nimicu.

g) La pag. 6 dupa simvolulu credintiei urmédia întrebarea: „Pre lánge acést'a credintia si marturisire — óre, fi-vomu crestini adevérati? Respunsulu e: „Fára îndoiéla veti fi, căci aceea este zelogulu credintiei si fiinti'a crestinatátiei.“ La pag. 4 vedemu: laptele credintiei“, aici acum: „zelogulu credintiei“ si fiinti'a crestinatátiei,“ auditi aici la concepte! pâna cându si cum are bietulu invetiatoriu sa totu esplice la astu-feliu de concepte? si totusi în urma ce va potea pricepe bietulu scolariu? dara déca invet. nu esplica de locu, ci le da scolariiloru numai dupa cum e acolo sa invetie, — atunci ce voru potea întielege? — absolutu nimicu! apoi dupa invetiarea de rostu fára de întielesu — ce potemu asteptá? acea ce intru adevéru si este; adeca: cu pamentulu ce se intempla, cându nu plóua de locu? scolariulu e scosu — prin respunsulu seu — din numerulu crestiniiloru adevérati; căci în respunsu nu se dice: „vomú fi“ ci: „veti fi“; adeca invetiatoriulu s'eu invetiatorii etc. voru fi crestini adevérati, — dara nu si scolarii.

h) Acestu Catechismu se ocupa prea multu cu numirea de „crestini — adevérati,“ de „norocosi si fericitu“ de: crestini buni“ etc. etc. si prea putienu cu astu-feliu de invetiaturi practice cari facu intru adevéru, — pre crestiniulu bunu si adevératu — si în fine

i) Cele dóue respunsuri dela finea catechismulu, pag. 78—79 iérasu suntu tocm'a întórse cá unu eho la cele dela începutu. (Va urmá)

Varietáti.

* Ministrulu de culte si ministrulu de interne au îndreptatu unu ordinu la Nazarei, prin care i admonéza aspru pre acesti'a cá sa urmeze intru tóte legiloru statulu. Totu de odata le spune, ca pre catu tempu confessiunea loru nu este recepta, tóte actele religióse emanate dela acea, încátu se referescu la casatoriá si la alte institutiuni sociale, se voru privi cá nevalide dupa lege. În fine ii mangae cu acea, ca legislativ'a va regulá în scurtu tempu referintiele lorú fatia cu statulu. Este intr'adeveru tempulu, dicu în coru foile „liberale“, cá sa se asigure prin lege libertatea de religiune, cá sa nu mai vina înainte nerecunoscerea casatoriiloru nazareniloru, si copii lorú sa se privésca cá ilegítimi, iéra ei sa fia siliti a avé o religiune, ce e straina consciintiei lorú. Nazarei nu 'si voru lasá neimplinite datoriile ce le au toti cetatienii fatia de statu si de acea li se va receptá dupa lege religiunea lorú.

* Camer'a advocatiloru din Brasiovu s'a constituitu în modulu urmatoriu: Iosefu Künnle, presiedinte; Ioanu Lengger v.-presiedinte; Ludvigu Harmáth, secretariu; Andreiu Kókósi, procuroru; Iosefu Mayer cassariu. Membrii comitetulu: Ilariu Duvlea, Andreiu Csiki, Iulius Tompa, Octavianu Sorescu, Iulius Veres, Carl Nagy, Alexius Horvath. Cá suplenti: Ludovicu Kelemen, Nicolau Stravoiu, Albert Fekete si Iulius Deacu.

* (Adunarea generale de constituire a reuniunei „Orion“ pentru asecurarea viteloru.) Dumineca în 24 Ianuarie n. a. c. s'a constituitu în Buda-

pest'a o reuniune pentru asecurarea viteloru sub firm'a „Orion.“

21 semantori au subscrisu 916 bucáti obligatiuni, pre cându în statute suntu prescise numai 750 bucáti.

La adunarea generale au fostu toti semantorii cu 916 voturi de fatia. Presiedintele *Pichtl de Patzingen* (celu mai betranu dintre membri) dechiara adunarea de constituita, dupa acea se acceptara statutele cu unele modificatiuni, între cari e de a se aminti urcarea capitalulu de actiuni la 200,000 fl.

În consiliulu directiunei s'au alesu: De presiedinte: Conte Sigismund *Bathyányi*; de vicepres. contele Paul *Fesztetics*; de consiliiarii directiunei: contele Theodoru *Széchenyi*, contele Iul. *Csáky*, baronu Bela *Splényi*, bar. Arthur *Hirschfeld*, Franciscu *Pichtl de Patzingen*, Alex. de *Károlyi*, Ged. *Packh*, Luis Milton *Delsky*; de directoru generalu: M. *Standenmayer*.

Acést'a creatiune natiunalu economica se póte numi unu evenimentu placutu fiindu ca atare institutu, avendu Austro-Ungari'a multime de vite si o lipsa notorica de ori-ce asecurantia de vite erá o necesitate întetítória. Pre lánge acést'a persónele ce suntu chiamate a conduce reuniunea suntu barbati cunoscatóri si în multe privintie probati în specialitatea de asecuratiune a viteloru, asia încátu potemu asteptá, ca reuniunea va avé sub conducerea lorú unu viitoriu frumosu.

Se póte vedé si din statute, ca la fundarea acést'a s'a purcesu cu studiu profundu si cu adevérata cunoscintia a relatiunileru punendu-se de basa în trensele unu principiu cu totulu nou, se va dá premi'a în fia-care cuartalu decursive computata dupa bilantiulu facutu. Asecurátulu va avé inse sa depuna spre asecurarea adevératei platiri a premiei o cautiune anticipative, care i se va redá dupa decurgerea prescisa a asecuratiunei. Asecurátulu va plati astu-feliu totu-déun'a premi'a cea mai de josu.

Bas'a acestei întreprinderi ni se pare sanatósa si acestei impregiurári e de a se ascrie la tóta intemplarea, ca subscrierile au trecutú preste sum'a fipsata. —

Cine 'si aduce aminte câte pierderi suferira economii nostri de vite, prin desele calamitáti ce îndurara, va salutá cu bucuria infintiarea unui atare institutu de asecuratiune ce este destinatú a desdauná pre lánge o suma neconsiderabila pre economii, mai alesu intr'uuu tempu cându vitele suntú espuse pre tóta diu'a pericoliloru neprevédiuti, pentru desele pagube ce potú se suferé. La noi románii asecuratiunea în genere este, reu reprezentata pre la diversele institute. Aru fi tempulu sa invetiámu din amarele esperientie de tóte dílele sa nu fimu atátu de indiferenti fatia cu asigurarea averiloru nóstre proprie. Noi din partene recomandámu atentiunei publicului nostru institutulu nou infintiatu, descriu mai susu si i dorimu sa prospereze. —

* „*Procedar'a cârtiei funduarie*“ în limb'a romána de Grigoriu T. Miculescu fostu comisariu supremu la localisare, de presentu conducatoriulu cârtiei funduarie în Siomcut'a-mare — se póte procurá deadreptulu dela autoru sub urmátórele conditiuni:

1. exemplariu . . .	1 fl.
5. exemplarie . . .	3 fl. 30 cr.
10. „ . . .	6 fl.
15. „ . . .	8 fl.
20. „ . . .	10 fl.

* *Seberiu* în 5 Februariu st. n. 1875. (Reclama.) Orasiulu Sebesiu impreuna cu ténutululu seu impopulatu în majoritate absoluta romána avú norocirea în anulú trecutú de a bineventá în sinulu seu pre tenerulu medicu románu domnulu Ioanu Mog'a nascutu din Sasciori scaanulu Sebesiului, si vedindu din staruintiele si rezultatele osteneleloru sele, ca posedé multa

intiepleciune, desteritate si seriositate de lucru in afacerile sele, multu s'au bucuratu intrég'a românime din acestu tîenutu ca au daruit'o provedintia cu unu medicu românú asia bunu si de folosu. —

Dara indesiertu, ca tîenutulu acest'a nu au fostu destinatu dela provedintia a se bucurá multu tempu de acestu escelentu medicu românú, căci insusirile sele eminate petruendiundu pâna in fost'a capitala a Ardealului, Sibiiu fú chiamatu cá medicu alu persónei Escelentiei Sele Archiepiscopului si Metropolitului gr. ort. Mironu Romanu si asiá fiindu invoitu a primí acésta inalta in-cedere au fostu necesitatu a parasi tîenutulu Sebesiului si a se mutá in loculu nou alu misiunei sele Sabiiu. —

Facia cu acésta perdere, care cu tóta sinceritatea o simte intrég'a romanime ma pôte chiaru si strainii din acestu tîenutu; românii din scaunulu Sebesiului si-o tîenu de o mângaiere sufletésca cându vinu a dá via espresiune despre meritele si desteritatea acestui tineru medicu românú precum si a strigá in lumea larga, ca déca românii din acestu tîenutu nu au avutu norocirea de a-lu posede mai indelungatu tempu in medicocululu lorú; românii din tîenutulu Sabiiului se potú tîenea fericití, ca au capetatu unu medicu românú asiá escelentu; iéra tenerului medicu îi urámu din anima curata si fratiésca, cá se-i umble, cându i va umblá mai reu, numai asiá precum i-au umblatu in Sebesiu rogándulu totu-odata, cá nici cându se nu vite de acestu tîenutu românú, care in eternu i va pastrá celu mai sinceru si cordialu suveniru!

Opiniunea publica romána din tîenutulu Sasu Sebesiului. —

Onorate dle redactoru! Binevoiti a primí in pretiuitulu d-vóstre diariu acestea putiene renduri: —

Cá respunsu la provocarea dlui „unulu din juni“ din Nr. 7 alu „Tel. Rom.“ dto 4 Fauru 1875 in caus'a sumeloru incasate pentru infintierea unui cabinetu de lectura a întregii junime románe din locu, avemu onóre a aduce deocamdata urmatórele la cunoscentia stimatului publicu:

Adunarea pentru darea de séma acelorú cãti-va floreni primiti inca in anulu trecutú numai dela 2 persóne, s'au conchiamatu la tempu din partea competentá; nu s'au potutu atunci aduce nici o decisiune ulterióra in privintia numitilorú floreni, fiindu ca la numit'a adunare a absentatú partea cea mai mare a tinerimei dinpreuna cu dlu interpellante. —

Darea de séma preste totu nu s'a potutu publicá pâna acum, din cauza, ca mai suntu óre-care pretensiuni neincasate; sperámu inse, ca in tempulu celu mai scurtu vomu puté dá spre publicare ratiociniulu recerutu de dlu interpellante precipitatu. —

Incasandu-se si pretensiunile dela ultim'a petrecere arangiata in favorulu cabinetului, fia de o parte siguru dlu respectivu, cumca comitetulu 'si va impliní misiunea luata asupra-si si va conchiamá adunarea tinerimei — pentru darea de séma, — in tempulu celu mai de aprópe, — de alta parte fia si liniscitu ca sumele dejá incasate se afla la locu siguru depuse spre fructificare —

Sabiiu in 8 Fauru 1875.

Comitetulu.

*(Unu casu de neumanitate esemplara.) Diariului „Hon“ se impartasiesce din Turkevi: La 2 c. l. s'a inceputu acolo asentarea. Intre altii fura asentati trei tineri ai unoru tîereni cu stare buna, cari cu asta oca-siune beura unu „aldamasiu“, din care s'au cam imbetatu si astu-feliu au facutu sgomotu. Vice-capitanulu cetátiei a aflatu acestu faptu demnu de o pedépsa atátu de grea, cátu elu ia arestatu pre acei'a intr'unu podu abiá de unu stanginu in cuadratu. In zadarú s'au rugatu parintii lorú cá sa i slo-bóda séu celu putienú sa le concéda cá sa le dee vestminte, căci erá fri-

gulu fórté mare, si ce-va de mancare, — vice-capitanulu n'a concesu. Cându au deschisu arestulu sér'a tardiu au aflatu pre bietii tineri morti, ei au inghietiatu. Poporulu atátu de tare s'au scandalisatu pentru acésta incátu capitanulu numai unei mâni amice are sa-si multiamésca scaparea cu viétia. Dupa o alta impartasire, tinerii aru fi aprinsu o gramada de pae ce au aflatu acolo cá sa se apere contr'a gerului si astu-feliu innecatí de fumú au muritu. Cestiunea e dejá aretata ministeriului si sa spera cercetarea cea mai energica si lamurirea lucrului.

*(Garibaldi la Regele Victoru Emanuelu.) Corespundintele din Rom'a alu diariului „Persev.“ raportéza urmatórele despre evenimentulu momentuosu alu dilei in Itali'a, adeca despre visit'a lui Garibaldi la Regele Victoru Emanuelu:

„Scirea ca Garibaldi merge la 30 Ianuariu la Cuirinalu, cá sa fia primitu de Regele in audientia privata, s'a latitu in cetate abiá in preséra; nici macaru acelea persóne, cari prin positiunea lorú trebuiau sa fia bine informate, n'au sciutu nimic'a despre aceea. Insusi generalulu a aflatu in factu numai la 9 óre sér'a, ca Regele 'lu astépta in diu'a urmatória la Cuirinalu. Indata la aceea, se vorbiá despre punerea in lucrare a unei demonstratiuni, inse erá pré tardiu, asiá ca diminétia, cându á trecutú trasur'a generalului, numai vre-o cãte-va sute de persóne se aflau pre piétia Cuirinalului. Insusi convorbirea lui Garibaldi cu regele a decursu in modulu celu mai simplu, ce se pôte cugetá si in aceea jace cu deosebire si pretiulu convorbirei. Generalulu Medici, celu dintáiu adjutantu alu Regelui a mersu jumetate la 8 óre diminétia in ecui-pagiulu seu privatu la Garibaldi, cá sa lu ia si acésta luá cu sine pre fiulu seu Menotti. Aparintia trasurei, care aducea pre generalu in Cuirinalu fu salutata de vivatele si aplausele multoru persóne, cari de-si erá de diminétia totusi erau de fatia la acestu actu insemnatu. Regele, cá sa crutie pre generalulu patimindu de a mai sui trepte, 'lu astépta impreuna cu statulu seu militariu de curte in o sala din partea infer. a palatului. Generalii Medici si Dezza i ajuta lui Garibaldi la radicare si-lu condusera in sal'a unde se aflá Regele. Generalulu voi sa-si descopere capulu, inse fu impedecatu de Regele, care intindiendu-i mân'a dise cu cea mai mare amicitia: „Buon giorno mio generale!“ (buna diminétia generalulu meu!) Se pareá ca s'au intalhitu doi amici, cari nu s'au mai vediutu de multu, inse a căroru referintia cordiale prin nimic'a n'a fostu conturbata. Generalulu Medici recomanda Regelui pre Menotti, si Victoru Emanuelu dá si acestui'a mân'a, cu observarea ca nu este cunoscentia nóua, deóre-ce l'a vediutu inca in an. 1859 in quartirulu seu principalu la Brescia. In acestu momentu se tragu toti inapoi si remane numai Garibaldi cu Regele cam vre-o dóue-dieci de minute, pâna cându Regele deschide usi'a si striga pre Menotti, cá sa-i ofere tatalu seu bratiulu. Cuprinsulu acestei convorbiri este unu secretu pentru toti, inse fára indoiéla scopulu ei este binele Italiei. Generalulu are o privire liniscita si suridietória. Elu plecá indata cu trasur'a, ce-lu astépta, incungiuratu de oficiari de curte ai Regelui si generalulu Medici lu insotiesce pâna la locuint'a sea.

Principele Umberto, unu clientu alu renunitului medicu de urechi Sapolini publica o scrisórie in diariulu „Perseverantia“ din carea dupa datele proprii ale acestui medicu se vede, ca principele de coróna alu Italiei, Humbertu a platitu din pung'a sea de siese ani incóce tóte medicamentele, ce le prescrie mediculu Sapolini la 350 de seraci, pre cari i consulta acestu medicu pre fia-care anu. De óre-ce nume-

rulu visiteloru facute medicului din partea acestoru persóne fára medilóce se urca preste totu la cif'a de 20,000, mai la fia care visita inse pôte veni o recepta nóue inainte, de aici se pôte vedé ce suma enorma a spendatu generosulu principie din averea sea fára cá sa scie cine-va.

Raportu comerciale.

Sabiiu 9 Fauru n. Gráu 4 fl. 40 xr. frumosu, 4 fl. 13 xr. mestecatú, 4 fl. — xr. cualit. infer.; secar'a 3 fl. 13 xr. pâna 2 fl. 67; — orzu fl. 3; ovesu 1 fl. 67 pâna 1 fl. 40 xr.; cucuruzu (porumbu) 2 fl. 87 xr.; cartofi 1 fl. 33 xr. galé'a austriaca. CAnep'a — fl. maj'a. Lintea 6 fl. — xr.; mazarea 6 fl. — xr., Fasolea 6 fl. 67 xr. Fenu legatu — fl. 85, nelegatu — fl. 80 xr., paie lungi 60 xr., scurte 50 xr, maj'a. Lemne de focu 8—9 fl. stang. austr. Carnea de vita 18—20 cr. p., de poreu 24 xr. Un-sórea 79 xr. pâna la 1 fl. — cup'a.

Burs'a de Vien'a.

Table with 2 columns: Item and Price. Includes Din 28 Ianuariu (9 Febr.) 1875, Metalicele 5%, Imprumutulu nationalu 5%, etc.

Concursu.

Pentru vacant'a parochia gr. or. Muresiu Dece'a protopresbiteratulu Turdei inferióre, in urm'a milostivei resolutiuni dto 10 Ianuariu nr. cons. 54 1875, se escrie concursu pâna in 1 Martiu a. c. — cându va fi si alegerea. —

Emolumentele anuali a acestei parochii fiindu calculate tóte in bani suie la 200 fl. v. a.

Voitorii de a ocupá acésta statiune suntu obligati a tramite petitiunile in intielesulu Stat. organicu la subscrisulu, pâna la terminulu susu prefiptu. —

Agarbiciu 16 Ianuariu 1875. In contielegere cu comitetulu eclesiasticu.

Simeonu Popu Moldovanu, (3—3) Protopopu gr. orient.

Nr. prot. 10/1875.

Edictu.

Marcu Farcasiu din Apoldulu infer. scaunulu Mercurei, carele de doi ani a parasitu pre legiuit'a sea socia Mari'a Ioanu Când'a din Gárbov'a fára a se scí ubicatiunea lui, — se citéza a se presentá inaintea subsemnatului scaunu ppescu in terminu de unu ani si-o di, si anumitu pâna in 18 Ianuariu 1876, căci la din contra procesulu divortialu asupr'a-i intentatu se va pertractá si decide si in absentia lui. —

Mercurea in 17 Ianuariu 1875. Scaunulu ppescu gr. or. alu Mercurei.

I. D r o c u Adm. prot. (2—3)

Nr. 8/875.

Edictu.

Prin care Marin'a Ioanu Tristiú marit. Iacobu Hanzu din Gurariului in scaunulu Sibiiului, carea in 10 Oct. 1874 au disparutu din comun'a ei natale si dela barbatulu ei fára a se fi mai potutu dá de urma-i si fára a se sci de se mai afla in viétia, la cererea barbatului ei Iacobu Hanzu se pro-vóca prin acésta, cá in terminu de unu anu, si anumitu pâna in 1 Fauru 1876, séu sa se întórca la barbatu séu sa arete la acestu foru, in persóna séu prin plenipotentiatu, causele din cari nu pôte trái cu barbatulu ei, pentru cá pre cale legale sa se póta otarí cele cu dreptu si cu cuviintia; pentruca la din potriava, acea Marin'a Iacobu Hanzu se va privi cá fugara — fára cuventu — si se va judecá — in

urm'a cererei barbatului ei, — dupa prescrierea canóneloru st. nóstre bisereci.

Sabiiu 18 Ianuariu 1875. Forulu matrimonialu gr. res. alu protopresbiteratulu tract. Sabiiului I. (3—3)

Ioane Mog'a.

Doctoru de medicin'a universa, medicu de casa alu Escelentiei Sele P. Archiepiscopu si Metropolitu

Mironu Romanulu.

ordinéza in totu decursulu dilei in locuint'a sea provisoria: Sabiiu strad'a Cisnadiiei Nr. 7 catulu I.

Disponendu asupr'a unui instrumentariu mare, este in pusetiune de a efeptuí tóte operatiunile chirurgice, oculistice si obstretice (nasceri); asemenea prin aparate corespundietórie de a cercetá si vindecá tóte morburile de ochi, urechi, gátu, famci, nervi (prin electricitate).

Ordinatieuna pentru studenti in locuintia gratis. (2—3)

Anunciu.

Publicatiuni oficiale in limb'a germana aparú dela 1 Februariu a. c. cá suplementu bine regulatu la „Fó'a centrale unguresca“ si adeca: publicarea legiloru promulgate, a emiselorú guvernului u. r. si ale dregatoriiloru centrale din patria; mai departe se va dá unu estrasu bine intogmitu din indigita'oriulu oficiosu alu diariului „Budapesti Közlöny“ precum suntu: publicatiuni, provocatiuni pentru aducerea la valóre a pretensiuniloru de proprietate, concurse de averi si statini, amortisatiuni, curende, inprotocolári de firme escrieri de oferte pentru liferatiuni etc.

Acestu diurnalu, care e unu repertoriu de neaperata trebuintia pentru comunitáti, advocati, negotiari, liferanti si intreprin-dietori, costa pre anu 8 fl. pre diumetate de anu 4 fl. Prenumeratiunile se facu la administratiunea „Foiei centrale unguresci“ (Ung. Centralblatt) in Budapest'a strad'a lui Zoltanu Nr. 2. (1—3)

Spre orientare

pentru bolnavii de gura si de dinti, precum si pentru cei ce au lipsa de dinti!!

Doctorulu si tecniculu de dinti C. ZINZ, cá practiculu de 20 de ani si provediutu cu diplom'a Universitá-tiei c. r. de Vien'a, se recomanda pentru vindecarea tuturorú bóleloru de gura si dinti, fia, cá acelea sa devina dela dinti séu alte cause; intr'aseme-neá ofera densulu prepararea de dinti singurateci, precum si de coróne de dinti întregi dupa metodulu celu mai nou eglesu si americanu; pre lângá acesteá mai posede densulu si unu mijlocu unicu in felulu seu, prin care ori-ce dorere de dinti se pôte vindecá fára dorere si fára delaturarea dintelú pre lângá garantia. — Bolnavii intr'a-deveru fára midilóce se voru lacuí gratisu la ór'a 12—1.

In fine va zavorí densulu in escursiunile sele la tóte orasielú dupa trebuintia asiá, incátu sa póta satisfacé comandeloru on. patienti pe deplinu.

A conversá dela 10—12 si dela 3—5 óre.

Locuint'a e in casele lui Iahn pe Wis Nr. 254.

Tempulu ce va petrece e pâna 20—30 Aprile anulu curentu. (2—12)

Insciintiare.

Deschidiendu-se in 1 Martiu a. c. in institutulu reg. de mositu din Sabiiu cursulu de instructiune pentru mósie, candidatele de mositu de nationalitatea romána si nemtiésca suntu provocate a se insinuá pâna la terminulu indicatu la subscrisulu spre a fi primite in cursu.

Sabiiu 1 Februariu 1875. Dr. Lukacs Mikulicz, (2—4) Profesoru ord. de mositu.